

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

23 Φεβρουαρίου 2017

Αριθμ. Πρωτ.: 224423/8537/2017

Πληροφορίες: Ματανά Αναστασία (τηλ.:2131306631),
Βουτσίνου Μαρία (τηλ.:2131306609)

Ελληνική Αστυνομία
Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης
• Διεύθυνση Αστυνομίας Θεσσαλονίκης
• Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή Θεσσαλονίκης
Μοναστηρίου 326
541 21 – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Θέμα: Διαγραφή σπουδαστή από τη Σχολή Αστυφυλάκων και απόρριψη αίτησης επανακατάταξης του στο αστυνομικό σώμα, λόγω χρόνιας πάθησης, χωρίς ειδική αιτιολόγηση

Αξιότιμες Κυρίες/Αξιότιμοι Κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του βάσει των άρθρων 3 και 4 του νόμου 3094/2003 και των διατάξεων του ν. 4443/2016, ερευνά την υπ. αριθμ. 224423/01.02.2017 αναφορά του κυρίου [REDACTED]

Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της αναφοράς και τα συνημμένα σε αυτή έγγραφα, [REDACTED] είχε καταταγεί κατά το [REDACTED] στο Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας και συγκεκριμένα, είχε εισαχθεί στη Σχολή Αστυφυλάκων (1ο εκπαιδευτικό τμήμα Δοκίμων Αστυφυλάκων Διδυμοτείχου). Μετά από επιτυχή φοίτηση στο α' εξάμηνο της Σχολής, κατά το οποίο μάλιστα σημείωσε ιδιαίτερα υψηλές επιδόσεις, με την έναρξη του β' εξαμήνου φοίτησης, τον Μάρτιο [REDACTED] διαγνώστηκε με Ηπατίτιδα τύπου Β'. Νοσηλεύτηκε στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης και υποβλήθηκε σε σειρά ιατρικών εξετάσεων, ενώ τον Σεπτέμβριο [REDACTED] κλήθηκε σε εξέταση ενώπιον της Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΥΕ). Με την υπ' αριθμ. [REDACTED] γνωμάτευση της ΑΥΕ, ο ανωτέρω Δόκιμος Αστυφύλακας κρίθηκε ακατάλληλος για την συνέχιση της φοίτησής του στη Σχολή Αστυφυλάκων και διεγράφη οριστικώς από το Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας.

Μετά την πάροδο περίπου μίας δεκαετίας από την ανωτέρω απόφαση, η κατάσταση υγείας του ενδιαφερόμενου είχε παραμείνει σταθερή, χωρίς να έχει παρουσιάσει επιπλοκές και χωρίς να έχει δημιουργήσει προβλήματα στην καθημερινότητά του, ενώ παράλληλα, ο ίδιος υποβαλλόταν σε όλες τις απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις και λάμβανε συστηματικά την προβλεπόμενη φαρμακευτική αγωγή. Τον Οκτώβριο [REDACTED] υπέβαλε αίτηση επανακατάταξης στο Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας, με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 4420/2016 (ΦΕΚ Α'175/20.09.16), σύμφωνα με την οποία, «στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 319/1995 και της παρ. 3 του άρθρου 44 του π.δ. 352/1995 (Α'187), όπως ισχύουν, υπάρχουν αντίστοιχα και όσοι κατετάγησαν στη Σχολή

Αξιωματικών και στη Σχολή Αστυφυλάκων της Ελληνικής Αστυνομίας κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2005-2006 έως και 2010-2011 [...]. Οι ενδιαφερόμενοι δικαιούνται να υποβάλλουν σχετική αίτηση στη Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, παραπέμπονται ως ιδιώτες στις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές της Ελληνικής Αστυνομίας και επανακατατάσσονται στο Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας, εφόσον κριθούν ικανοί για υπηρεσία γραφείου» (οι υπογραμμίσεις δικές μας).

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 44 του π.δ. 352/1995, όπως ισχύει («Οργανισμός Σχολής Αστυφυλάκων»), «δόκιμοι αστυφύλακες των οποίων διακόπτεται η φοίτηση ύστερα από γνωμάτευση της Ανωτάτης Υγειονομικής Επιτροπής, λόγω σωματικής ανικανότητας, που προήλθε από νόσο, πάθηση ή βλάβη που δεν οφείλεται στην Υπηρεσία, μπορεί, εφόσον κριθούν ικανοί για υπηρεσία γραφείου με βάση το γενικό πίνακα νοσημάτων, παθήσεων και βλαβών του π.δ. 133/2002, να διατηρούν την ιδιότητα του δοκίμου και ονομάζονται αστυφύλακες μετατασσόμενοι στην κατάσταση της υπηρεσίας γραφείου (άρθρο 44 παρ. 6 ν. 3731/2008) κατά το χρόνο που αποκτούν το βαθμό αυτό οι δόκιμοι της ίδιας εκπαιδευτικής σειράς, χωρίς να δικαιούνται να επανέλθουν για κανένα λόγο στην ενεργό υπηρεσία. [...] Οι αστυφύλακες της παρούσας παραγράφου δεν ασκούν ανακριτικά καθήκοντα, εντάσσονται τελευταίοι στην αρχαιότητα και εξελίσσονται περαιτέρω σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του ν. 3686/2008». Σημειώνεται, ότι ο ανωτέρω αναφερόμενος πίνακας νοσημάτων παθήσεων και βλαβών του π.δ. 133/2002, έχει ήδη αντικατασταθεί από τον σχετικό πίνακα νοσημάτων του π.δ. 11/2014.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω διατάξεων, [redacted] υπέβαλε την από 24.10.16 αίτηση για επανακατάταξή του στο Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας και παραπέμφθηκε στην Ανωτάτη Υγειονομική Επιτροπή Θεσσαλονίκης της Διεύθυνσης Αστυνομίας Θεσσαλονίκης, προκειμένου να εξετασθεί το κατά πόσον είναι ικανός για υπηρεσία γραφείου. Με την υπ' αριθμ. 42/16.01.17 σχετική γνωμάτευση της αρμόδιας επιτροπής, κρίθηκε «**ακατάλληλος**» για υπηρεσία γραφείου («...κρίνεται ακατάλληλος για την Υπηρεσία Γραφείου της Ελληνικής Αστυνομίας βάσει του Α/Α 764 του Γενικού Πίνακα Νοσημάτων, Παθήσεων και Βλαβών του Π.Δ. 11/2014 (κατηγορία Ι5)»).

Κατά τις διατάξεις του αρ. 47 του π.δ. 584/85, οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών στηρίζονται στην ιατρική εκτίμηση των μελών τους μετά από εξέταση του παραπεμπόμενου, σε γνωματεύσεις στρατιωτικών ή άλλων νοσοκομείων ή κλινικών, σε γνωματεύσεις ή γνώμες ειδικών υγειονομικών αξιωματικών της ΕΛΑΣ στρατιωτικών ή ιδιωτών ιατρών, σε βιβλιάρια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή φύλλα νοσηλείας. Κατά τη συνεκτίμηση των ανωτέρω στοιχείων, οι υγειονομικές επιτροπές αξιολογούν και διατυπώνουν τη γνώμη τους, ειδικότερα δε, η ΑΥΕ (αρ. 55 περίπτωση γ. του π.δ. 584/85) γνωματεύει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό για τη σωματική ικανότητα του εξεταζομένου και για την καταλληλότητά του ή μη για συνέχιση της εκπαίδευσής του, με βάση τον ειδικό πίνακα νοσημάτων, παθήσεων και βλαβών του π.δ. 133/2002, ήδη αντικατασταθέντος από το π.δ. 11/2004. Με βάση τα νοσήματα του συγκεκριμένου πίνακα και με βάση την υπ' αριθμ. 42/16.01.17 σχετική γνωμάτευση της ΑΥΕ, ο ενδιαφερόμενος κρίθηκε ότι εμπίπτει στην υπό αύξοντα αριθμό 764 του σχετικού πίνακα πάθησης, δηλαδή, της χρόνιας ηπατίτιδας οποιασδήποτε αιτιολογίας εργαστηριακά ή ιστολογικά τεκμηριωμένης που χρήζει συνεχούς φαρμακευτικής αγωγής (κατηγορία Ι/5).

Ωστόσο, πέραν του ιατρικού χαρακτήρα της γνωμάτευσής της και του προσδιορισμού της πάθησης που αντιμετωπίζει ο ενδιαφερόμενος, η ΑΥΕ οφείλει, με βάση τις ήδη προεκτεθείσες νομοθετικές διατάξεις, να εκφέρει και την κρίση της σε σχέση με το κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος είναι ή όχι κατάλληλος για την άσκηση των συγκεκριμένων

καθηκόντων. Κατά το μέρος αυτό, η σχετική απόφαση της ΑΥΕ **δεν περιέχει κανένα στοιχείο και καμμία ειδική αναφορά ή αιτιολογία, ως προς τους ακριβείς λόγους για τους οποίους ο ενδιαφερόμενος κρίθηκε μη ικανός για υπηρεσία γραφείου.** Με το δεδομένο αυτό, η εν λόγω απόφαση πάσχει από άποψη νομιμότητας και χρήζει επανεξέτασης. Πέρα από την έλλειψη οποιασδήποτε αιτιολογίας, η οποία πρέπει να είναι σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο Συνήγορος του Πολίτη οφείλει να προβεί στις εξής, κρίσιμες επισημάνσεις, που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής στην υπό κρίση περίπτωση. Ειδικότερα:

Με τις διατάξεις του ν. 4443/2016 (ΦΕΚ Α' 232/09.12.16), έχει απαγορευτεί κάθε μορφής **διάκριση λόγω** φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή **χρόνιας πάθησης**, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, κατά το άρθρο 3 παράγρ. 1 περίπτωση β) του ν. 4443/2016), σε εφαρμογή των Οδηγιών 2000/43/EK του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 και 2000/78/EK του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000. Με τις διατάξεις του νόμου αυτού **απαγορεύεται οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση διάκριση προσώπου για οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους λόγους.** Κατά την έννοια του νόμου, ως άμεση διάκριση νοείται η λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση προσώπου από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα ετύγχανε άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση και ως έμμεση διάκριση, νοείται η εφαρμογή οποιασδήποτε, εκ πρώτης όψεως ουδέτερης, διάταξης, κριτηρίου ή πρακτικής που θα μπορούσε να θέσει κάποιο πρόσωπο το οποίο φέρει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που συνδέονται με τους προαναφερόμενους λόγους, σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα (αρ. 2 παρ. 1 και 2 του ν. 4443/2016).

Τυχόν διακριτική μεταχείριση βασιζόμενη σε χαρακτηριστικό σχετικό με έναν από τους προαναφερόμενους λόγους διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της **χρόνιας πάθησης**, μπορεί να δικαιολογηθεί, μόνον υπό συγκεκριμένες, αυστηρές προϋποθέσεις, και ειδικότερα, όταν «...λόγω της φύσης ή του πλαισίου των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων [το χαρακτηριστικό αυτό] αποτελεί ουσιαστική και καθοριστική επαγγελματική προϋπόθεση και εφόσον ο οικείος σκοπός είναι θεμιτός και η προϋπόθεση ανάλογη» (αρ. 4 παρ. 1 του ν. 4443/16).

Προκειμένου επομένως να καθίσταται δυνατή η διαπίστωση του κατά πόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, είναι απαραίτητη η ύπαρξη **ειδικής αιτιολογίας**, στο εκάστοτε εφαρμοστέο πλαίσιο. Τυχόν έλλειψη της αιτιολογίας αυτής, συνιστά ευθεία παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς σε καμμία περίπτωση δεν μπορεί η απλή επίκληση μιας χρόνιας πάθησης, όπως εν προκειμένω, να δικαιολογεί αυτοδικαίως την αδυναμία ανταπόκρισης σε συγκεκριμένα καθήκοντα εργασίας. Η απαίτηση ειδικής αιτιολόγησης, πέρα από **θεσμικό εργαλείο ελέγχου της νομιμότητας**, αποτελεί και **μέσο συνεισφοράς στη διαμόρφωση και εμπέδωση μιας κοινής διοικητικής αντίληψης** που αντιστρατεύεται στερεότυπα και προκαταλήψεις που συνδέουν αυτοδίκαια τις δεξιότητες κάποιου προσώπου με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (φύλου, ηλικίας, κατάστασης υγείας κλπ) στη βάση συγκεκριμένων και ελέγξιμων παραδοχών.

Ως προς το περιεχόμενο της ειδικής αιτιολόγησης, αξιοποιήσιμη εν προκειμένω είναι και η από 03.10.13 απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) στην προσφυγή I.M. κατά Ελλάδας (552/2010), που αφορά υπόθεση απόλυσης εργαζομένου, όταν ανακοινώθηκε στην εταιρεία στην οποία εργαζόταν ότι είναι φορέας HIV. Στην επίμαχη απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόλυση του εργαζομένου παραβιάζει τις διατάξεις των άρθρων 8 και 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

(ΕΣΔΑ). Ειδικότερα, κρίθηκε ότι, μολονότι ως λόγος απόλυσης από την εργοδότη εταιρεία προβλήθηκε η ανάγκη διατήρησης καλού κλίματος στην εργασία, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η γενεσιουργός αιτία του κλίματος ανασφάλειας και έντασης στην εταιρεία συνδέεται ευθέως με την ανακοίνωση της οροθετικότητας του εργαζόμενου. Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο προσφεύγων υπέστη μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή έναντι αυτής που θα τύγχανε οποιοσδήποτε άλλος συνάδελφός του, για λόγους που σχετίζονται αποκλειστικά με την οροθετικότητά του. Τέλος, στο σκέλος που αφορά την κρίση, αν η διαφορετική μεταχείριση ήταν αντικειμενικά και εύλογα δικαιολογημένη, το Δικαστήριο έκρινε ότι σε αντίθεση με την κρίση του Εφετείου, ο Άρειος Πάγος μολονότι αποδέχθηκε ότι οι φόβοι περί «μεταδοτικότητας» δεν έχουν επιστημονικό έρεισμα, με την απόφασή του προσέδωσε στην εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης την έννοια που οι εργαζόμενοι επιθυμούσαν να προσδώσουν, ταυτίζοντάς την με την υποκειμενική αντίληψη που οι ίδιοι είχαν για τον όρο. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε ότι στην απόφασή του το Ανώτατο Εθνικό Δικαστήριο (Άρειος Πάγος), δεν εξειδίκευσε με επάρκεια και σύμφωνα με τη Σύμβαση, τους λόγους για τους οποίους το συμφέρον του εργοδότη ως προς την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης, υπερίσχυσε έναντι του συμφέροντος του προσφεύγοντος και για τον λόγο αυτό, καταδίκασε τη χώρα.

Μολονότι, στην περίπτωση του [REDACTED] ο λόγος απόρριψης της αίτησης επανακατάταξης του δεν είναι η οροθετικότητα, αλλά η ηπατίτιδα Β', πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη ότι πρόκειται για πάθηση η οποία, προκαλεί αντίστοιχο **στιγματισμό**, στη βάση προκαταλήψεων που δεν έχουν επιστημονικό έρεισμα (βλ. σχετική ανακοίνωση ΚΕΕΛΠΝΟ1 ως προς τους τρόπους μετάδοσης της ηπατίτιδας Β). Σε κάθε περίπτωση πάντως, είναι αδιαμφισβήτητο ότι ο στιγματισμός αυτός έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ιδιωτική ζωή του αιτούντος, γεγονός το οποίο θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής στάθμισης.

Άλλωστε, η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 4420/2016 αποτελεί μια, κατ' αρχήν, θετική αποκαταστατική δράση της πολιτείας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εξαιρετικά επαχθείς συνέπειες της διαγραφής από το Σώμα της ΕΛ.ΑΣ ατόμων που, μολονότι αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε θέσεις διαφορετικών απαιτήσεων. Επομένως, η επίμαχη κρίση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής δεν μπορεί παρά να λαμβάνει υπόψη αυτή τη διάσταση που ενέχει η ως άνω πρόβλεψη.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η απορριπτική απόφαση που εκδόθηκε για τον [REDACTED] ως προς την ικανότητά του να εκτελέσει καθήκοντα υπηρεσίας γραφείου, βασιζόμενη αποκλειστικά και μόνον στο γεγονός ότι πάσχει από μια χρόνια πάθηση, φαίνεται να συνιστά αθέμιτη διάκριση, ιδίως επειδή στερείται ειδικής αιτιολογίας στην βάση αντικειμενικών, εύλογων και ελέγξιμων στοιχείων. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 1 του ν. 4443/2016, με την οποία ενσωματώθηκε η διάταξη του άρθρου 10 της Οδηγίας 2000/78 του Συμβουλίου: «Όταν ο βλαπτόμενος προβάλλει ότι δεν τηρήθηκε η αρχή της ίσης μεταχείρισης και αποδεικνύει ενώπιον δικαστηρίου ή αρμόδιας διοικητικής αρχής πραγματικά γεγονότα από τα οποία μπορεί να συναχθεί άμεση ή έμμεση διάκριση, το αντίδικο μέρος ή η διοικητική αρχή φέρει το βάρος να αποδείξει στο δικαστήριο, ότι δεν συνέτρεξαν περιστάσεις που συνιστούν παραβίαση της αρχής αυτής».

Δεδομένου ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1 του ν.4443/2016, έχει οριστεί «φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως [...] αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης [...] στον ιδιωτικό, στο

¹<http://www.keelpno.gr/Portals/0/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%97%CF%80%CE%B1%CF%84%CE%AF%CF%84%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%82/%CE%97%CF%80%CE%B1%CF%84%CE%AF%CF%84%CE%B9%CE%B4%CE%B1%20%CE%92/Syxnes%20Erwthseis%20Iogehs%20Ipatitida%20B.pdf>

δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα», παρακαλούμε να επανεξετάσετε το αίτημα επανακατάταξης του [REDACTED] λαμβανομένων υπόψη των επισημάνσεων του παρόντος εγγράφου.

Αναμένοντας την ανταπόκρισή σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Με τιμή

Αθανασιάδη Εκατόλη Λυκοβαρδή
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού, κ. Ν. Τόσκα
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77 – ΑΘΗΝΑ

Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας

- Γραφείο Αρχηγού ΕΛΑΣ
- Κλάδος Διοικητικής Υποστήριξης και Ανθρώπινου Δυναμικού

Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Ανθρώπινων Πόρων
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77 – ΑΘΗΝΑ

✓ Κύριο Ευάγγελο Μάλλιο
(πληρεξούσιο δικηγόρο)
Βαλαωρίτου 12
106 71 – ΑΘΗΝΑ